

Vilakas novada

**Upītes bibliotēkas
2020. gada pārskats**

Saturs

1.Vispārīgs bibliotēkas raksturojums.....	3 lpp.
2.Finansiālais nodrošinājums.....	3 lpp.
3.Materiāli tehniskā stāvokļa vērtējums.....	4 lpp.
4.Personāls.....	4 lpp.
5.Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	5 lpp.
6.Krājums.....	6 lpp.
7.Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	6 lpp.
8.Novadpētniecība.....	7 lpp.
9.Projekti.....	7 lpp.
10.Publicitāte.....	7 lpp.
11.Sadarbības tīkla raksturojums.....	7 lpp.
Pielikums.....	9 lpp.

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Upītes bibliotēka apkalpo vēsturiski izveidojušos Upītes kultūrvēsturisko novadu, kas administratīvi ietilpst Viļakas novada, Šķilbēnu pagasta DA stūrī, Balinavas novada ZA malā un Balvu novada Briežuciema pagasta A stūrī. Upītes ciems, kurā atrodas Upītes bibliotēka, ir veidojies kā bijušā kolhoza "Cīņa" centrālais ciemats tikai kopš 1953.gada.

Bibliotēka atrodas Balvu centrālās bibliotēkas metodiskās vadības teritorijā. Novada pašvaldībai ir noslēgts līgums ar Balvu novada pašvaldību par reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu novada bibliotēkām. Bibliotēka atbilst vietējas nozīmes bibliotēkas statusam, un 2015.gadā tika akreditēta pirmo reizi. Bibliotēka ir Nemateriālā kultūras mantojuma centra "Upīte" struktūrvienība. Viss, kas ir saistīts ar Nemateriālā kultūras mantojuma centru "Upīte" ir saistīts ar Upītes bibliotēku, tautas namu un Ontona Slišāna kultūrvēstures muzeju.

Šis gads aizritēja ievērojot drošības pasākumus sakarā ar COVID-19 izplatību pasaulē.

Bibliotēkai ir izstrādāti un apstiprināti bibliotēkas darbību reglamentējošie dokumenti. Tāpat ir gada un mēnešu pasākumu plāni, kas atspoguļo bibliotēkas darbu.

2. Finansiālais nodrošinājums

Šķilbēnu pagasts ir vienīgais Viļakas novadā, kur ir divas bibliotēkas. Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums, visus 3 apskatāmos gadus, ir paredzēts pamatfunkciju veikšanai.

Tabula "Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

	2018	2019	2020
Kopā (EUR)	7824	8667	9185
Pašvaldības finansējums	7824	8667	9185
Citi ieņēmumi:			
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>			
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>			
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>			
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>			

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2018	2019	2020
Izdevumi kopā (EUR)	7824	8667	9185
Darbinieku atalgojums (bruto)	5388	5273	6434
Krājuma komplektēšana	808	1363	1017

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Katru gadu Upītes bibliotēkā tiek veikts kosmētiskais remonts. Šī pārskata perioda gada sākumā tika krāsotas abonementa telpas grīda, ko veicam katru gadu. Šinī gadā bija parēdzēta Nemateriālā kultūras mantojuma centra “Upīte” pārbūve, bet sakarā ar COVID-19 un notikumiem Baltkrievijā projekts iebremzējās.

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums(teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori		5	labs	1-2004,1-2009, 1-2016, 3-2019
Multifunkcionālās iekārtas	1		apmierinošs	2009
Kopēšanas iekārtas	1		labs	2005
Skeneri	1		teicams	2017

Trīs nolietotie datori tika nomainīti ar jauniem. Ļoti žēl, ka sakarā ar COVID-19 ierobežojumiem tie netika pilnvērtīgi izmantoti.

4. Personāls

Upītes bibliotēkā strādā viena darbiniece, ar 0,6 slodzi. LNB Mācību centrā beigusi 240 stundu profesionālās pilnveides programmas “Informācijas un bibliotēku zinību pamati” kursus. Gada sākumā pabeidza LNB profesionālās tālākizglītības programmā “Bibliotēku zinības” iegūstot profesionālo klasifikāciju “Bibliotekārs”, 3433 01,3.PROF.KVAL. līmenis. Piedalījās arī tiešsaitē organizētajā Latgales reģionālajā seminārā.

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N.p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs (-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits
1.	20.01.- 24.01.2020.	LNB	LNB	Profesionālās tālākizglītības programma “Bibliotēku zinības”.	50
2.	06.02.2020.	LNB	LNB	Profesionālās tālākizglītības programma “Bibliotēku zinības”. Prakses aizstāvēšana.	1
3.	18.02.2020.	LNB	LNB	Profesionālās tālākizglītības programma “Bibliotēku zinības”. Praktiskais eksāmens.	8.5
4.	28.02.2020.	LNB	LNB	Profesionālās tālākizglītības programma “Bibliotēku zinības”. Gala teorijas eksāmens.	2.5
	09.10.2020.	Tiešsaite platforma “Microsoft Teams”	LNB,LRKM	Latgales reģionālais seminārs “Bibliotēkas un sabiedrības igtspējīga attīstība : mēs būvējam šo pasauli paši”	4

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2018	2019	2020	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	166	152	141	-9% -8%
<i>t. sk. bērni</i>	62	51	58	-21% +13%
Bibliotēkas apmeklējums	3344	4088	3844	+18% -6%
<i>t. sk. bērni</i>	1215	1645	1396	+27% -18%
Virtuālais apmeklējums	298	10153		+336%
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	7092	7103	7251	+1% +2%
Izsniegums kopā	9034	10352	11197	+13% +8%
<i>t. sk. grāmatas</i>	4408	5582	6361	+21% +12%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	4626	4804	4799	+4%
<i>t. sk. bērniem</i>	3550	4257	4404	+17% +3%
Bibliotēkārāis aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	93%	94%	95%	+1%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	35%	32%	39%	-9% +18%
Iedzīvotāju skaits	178	161	148	-11% -9%

Upītes bibliotēka atrodas 1. stāvā ar platām ieejas durvīm, un līdz sliekšnim ir viens pakāpiens. Bibliotēka pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem un jaunajām māmiņām ar bērnu ratiņiem. Bibliotēka ir pieejama visiem, kas vēlas to apmeklēt ievērojot visus ar COVID-19 saistītos drošības pasākumus.

Upītes ciems ir mazs, un bibliotēkas lietotāji: 58-bērni līdz 18.gadiem, 43-strādājošie, 18-pensionāri, 9-mājsaimnieces, 13-bezdarbnieki. Aktīvi lasītāji ir bērni, darbojas nerakstīts likums, ka pirms datora lietošanas jāizlasa pāris BikiBuka grāmatiņas. Vīriešu kārtas pārstāvji ir iecienījuši vēsturiskos romānus un detektīvus. Pensionāres biogrāfiskos un sieviešu romānus. Mājsaimniecēm aktuāla mājturības nozares literatūra.

Ciema iedzīvotāju skaits nepieaug un arī bibliotēkas lietotāju skaits sakarā ar demogrāfisko situāciju un COVID-19 izplatību valstī nepieaug. Valstī noteiktie ierobežojumi bibliotēkas darbībai par labu nestrādā.

BIS ALISE Upītes bibliotēkā nav.

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2018	2019	2020
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	4	3	39
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	6	8	5

Krājuma fiziskā un saturiskā kvalitāte bibliotēkas lietotāju pieprasījumu apmierina. No citām bibliotēkām tiek ņemti izklaidējoši iespaiddarbi detektīvi un bestselleri, kurus izvēlas bibliotēkas darbinieks, ņemot vērā lasītāju intereses.

6. Krājums

Krājuma veidošana notiek atbilstoši bibliotēkas izstrādātajai “Bibliotēkas krājuma komplektēšanas koncepcijai”. Tiek darīts viss, lai tas ir pievilcīgs un apmierina lietotāju vajadzības. Krājums regulāri tiek papildināts ar latgalisko literatūru.

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2018	2019	2020
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	808	906	1017
<i>t. sk. grāmatām</i>	450	451	574
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	100	145	201
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	358	455	443
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	4.5	5.6	6.9
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	1000	1257	1495

Pārskata periodā bibliotēkas krājumam klāt nākuši 128 monogrāfiski izdevumi., no tiem: grāmatas 126, nošizdevumi-1, pārējie dokumenti-1. Grāmatas bērniem – 50.

Katru gadu periodisko izdevumu pasūtījumu nedaudz pakoriģēju un pamainu uz līdzvērtīgiem pieprasītākajiem izdevumiem.

Upītes bibliotēkā bija plānots sākt rekatalogizācijas procesu, bet tika pārcelts uz nākamo gadu. Šis gads pagājis ar iespieddarbu, dokumentu un virsmu intensīvu dezinficēšanu.

Tabula “Krājuma rādītāji”

	201	2019	2020
Jaunieguvumi kopā	86	100	129
<i>t. sk. grāmatas</i>	85	99	127
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	53	24	33
<i>t. sk. bērniem</i>	17	8	50
Izslēgtie dokumenti	1926	410	0
Krājuma kopskaits	3767	3667	3831
Grāmatu krājuma apgrozība	1.59	2.10	2.28
Periodisko izdevumu apgrozība	4.60	4.95	4.77

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2018	2019	2020
Letonika	61	53	10
News			

Tā kā datu bāzu izmantotājiem nepieciešama palīdzība, un šogad ierobežota darbība izmantojot datorus, tad attiecīgie rādītāji ir kritušies.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Upītes bibliotēkai strādājot kopā ar Upītes tautas namu un Ontona Slišana kultūrvēstures muzeju bērniem tiek rīkots konkurss, lasīšanas maratoni un dažas meistardarbnīcas.. Janvārī veiksmīgi noritēja “Ontona dīnas ļustes”. Šogad augustā, Upītes svētku ietvaros, viesojās Latvijas leļļu teātra izrāde bērniem un vecākiem “Makss un Morics”, kas veidota pēc identiskas grāmatas motīviem. Viesojās Dirty Deal Teatro ar izrādi bērniem “Miega peles”. Septembrī dzejas dienu ietvaros Upītē izskanēja vecākais latgaliešu dzejas un dziesmu festivāls “Upītes uobeļduorzs”. Ontona Slišana 72. atceres gadadienai veltīts koncerts. Ik pa brīdim bibliotēkā tiek rīkots lasīšanas maratons.

8. Novadpētniecība

Ar novadpētniecisko darbu nodarbojas Ontona Slišana kultūrvēstures muzejs, bet bibliotēka tikai palīdz iespēju robežās, kur tas ir nepieciešams. Piemēram savācot informāciju no periodikas izdevumiem.

9. Projekti

Šogad Upītes bibliotēka, tāpat kā iepriekšējos gadus, ir piedalījusies Upītes tautas nama rīkotajos projektos, jo Nemateriālā kultūras mantojuma centrs “Upīte” strādā kā vienota komanda, iesaistot visas struktūrvienības.

10. Publicitāte

Upītes bibliotēkas publicitāte sociālajos tīklos ir saistīta ar Nemateriālā kultūras mantojuma centra “Upīte” saitēm www.graugiem.lv/nkmc-upite/, www.facebook.com/nkmc-upite/, jo ir Nemateriālā kultūras mantojuma centra “Upīte” struktūrvienība.

Bibliotēkas mājas lapa bibliotekas.lv/upite/.

Par pasākumiem bibliotēkā un NKMC”Upīte” var lasīt un apskatīt fotogrāfijas Viļakas domes mājas lapā www.vilaka.lv kultūras nodaļā.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Visciešākā sadarbība Upītes bibliotēkai ar iestādēm, kuras atrodas zem viena jumta un veidojam Nemateriālā kultūras mantojuma centru “Upīte”. Pagājušajā gadā “Upītes kultūrtelpa” tika iekļauta Nacionālajā Nemateriālās kultūras mantojuma sarakstā, kā viena no vērtībām, kas kas valstī ir svarīga, kas jāatbalsta un jāattīsta.

Upītes bibliotēkai strādājot kopā ar Upītes tautas namu un Ontona Slišana kultūrvēstures muzeju tika veiksmīgi noorganizēti:

18.01. “Ontona dīnas ļustes” radošo darbu un zīmējumu konkurss “LAIKS”

31.01. Viļakas novada bibliotēku darbinieku tikšanās Medņevā.

02.02. Filma “Piļsāta pi upis” un tikšanās ar režisoru viesturu Kairišu.

24.07. Tikšanās ar izdevuma "Rīgas Laiks" galveno redaktoru Uldi Tīronu.
10.08. Bibliotēkā intervija ar Līviju Supi. Sakarā ar Upītes etnogrāfiskā ansambļa jubileju.
11.08. Bibliotēkā intervija ar Dinu Krakopi. Sakarā ar Upītes etnogrāfiskā ansambļa jubileju
19.08. Tekstilmākslas simpozija dalībnieku ekskursija NKMC"Upīte". Mākslas akadēmijas studenti
petī Ziemeļlatgales tekstilmākslas tradicionālo mantojumu.
22.08. Dirty Deal Teatro ar izrādi bērniem "Miega peles"
25.08. Leļļu gatavošanas meistarklases.
27.08. Latvijas leļļu teātris ar izrādi "Makss un Morics"
28.08. Latvijas Nacionālais teātris ar izrādi "Slaktiņa dievs"
01.09. Tikšanās ar Raimonu Vējoni.
19.09. Uobeļduorzs.
02.10. Jaunākā filma "Maiņa"
09.10. Multfilma "Mans mīļākais karš"
28.12. Koncerts veltīts Latgales dzejniekam Ontonam Slišānam 72 gadu jubilejā.

Upītes bibliotēkas vadītāja: Lolita Spridzāne

Pielikums

Šogad, 18. janvārī jau piekto gadu norisinājās, par tradīciju kļuvušās, “Ontona dīnas ļustes”. Šajā dienā apbalvojām Nemateriālā kultūras mantojuma centra “Upīte” izsludinātā radošo darbu konkursa, veltīta Latgales patriotam, dzejniekam un sabiedriskajam darbiniekam Ontonam Slišanam, uzvarētājus. Konkursa tēma “Laiks...Muns laiks..Kas ir laiks? Myužs, dzeive, myužeiba..” Katrs konkursa dalībnieks, kas piedalījās konkursā tika apbalvots ar diplomu, atzinību vai pateicību un dāvanā saņēma Upītes FK CD “Ryugts” un citas žūrijas sarūpētās balvas. Konkursā kopā bija iesniegti 288 zīmējumi un 103 radošie darbi no 21 Latgales skolas. Visi darbi bija izstādīti apskatīšanai NKMC”Upīte”.

Foto: Lolita Spridzāne

Pasākumiem līdzi var sekot sociālajos tīklos.

Augusta nogalē desmit dienu garumā tika svinēti “Svētki Upītei”. Svētku dienās notika daudz dažādu aktivitāšu, notikumu un pārsteigumu. Katrs varēja atrast sev kādu dienu, ko svētku laikā izbaudīt. Te bija padomāts gan par bērniem, gan pieaugušajiem, gan aktīvās atpūtas, gan teātra cienītājiem. Svētki sākās 19.08. ar tekstilmākslas simpoziju, kurš tapa sadarbojoties ar Latvijas Mākslas akadēmiju. Piecu dienu garumā simpozija dalībnieki apskatīja un izzināja Ziemeļlatgales rokdarbnieku darinājumus. Šo dienu laikā mākslinieki radīja jaunus darbus, kas tika izlikti izstādē pie skolas un apskatāmi visu diennakti.

Foto: Lolita Spridzāne un Andris Slišāns

22.08. atbrauca Dirty Deal Teatro ar izrādi visai ģimenei “Miega peles”. Šis teātris interesants ar to, ka izrādes darbības laikā tiek iesaistīti arī skatītāji.

Foto: Andris Slišāns

23.08. Svinējām Upītes etnogrāfiskā ansambļa jubileju. Jubilejā sievietēm tika dāvināts koncerts. Novada priekšsēdētājs katrai sievietei pasniedza Latvijas Nacionālā Kultūras centra atzinības rakstus. Mēneša garumā, pirms tam ar etnogrāfiskā ansambļa dalībniecēm notika Lauka pētījumi – ekspedīcija, intervijas bibliotēkā un ārpus tās ar etnogrāfiskā ansambļa dalībniecēm..

Foto: Andris Slišāns un Lolita Spridzāne

25.08. Bibliotēkā notika papīra leļļu gatavošanas meistardarbnīcas, kurās gan lieli, gan mazie varēja pagatavot papīra lelles un modelēt tērpus, gan izzināt zīmēto leļļu vēsturi un modes tendences. Meistardarbnīcās piedalījās ģimenes ne tikai no Latvijas, bet arī no Lietuvas.

Foto: Lolita Spridzāne un Andris slišāns

27.08. Notika Latvijas Leļļu teātra izrāde “Makss un Morics”

Foto: Lolita Spridzāne un Andris Slišāns

28.08. Pēc stipro skrējiena izbaudīt varēja Latvijas Nacionālā teātra izrādi “Slaktiņa Dievs”. Loti neparasta izrāde par attiecību līkločiem, ko izpēlēja divas ģimenes izrunājot savu bērnu konfliktu skolā.

Foto: Lolita Spridzāne un Andris Slišāns

Upītes svētku ietvaros notika arī kokles spēles meistarklases, smilšu volejbola turnīrs. Dažādas meistardarbnīcas, nakts trasīte.

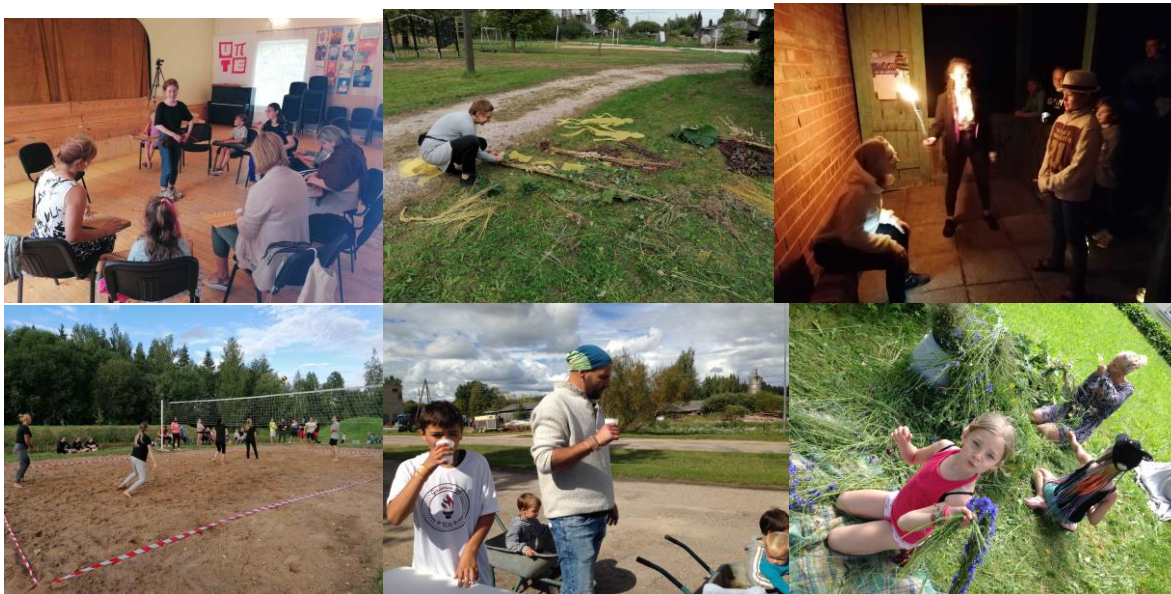

Foto: Andris Slišāns

19.septembrī Upītē 19 reizi norisinājās ikgadējais mūzikas un dzejas dienu festivāls “Upītes uobeļduorzs”. Šogad pirmo reizi pasākums norisinājās ārpus telpām. Īpaši skaists noskaņojums tika radīts ar salmu ruļļiem, lielisks gaismu šovs no SIA “Civix” un skaņas kvalitāti no Alda Prancāna. Festivālu vadīja TV personība Kozmens, jeb Mārtiņš Kozlovskis, kas savas bērnības vasaras pavadījis Šķilbēnu pagastā.

Festivālā piedalījās dzejnieces: Ligija Purinaša, Mārīte Slišāne, Ineta Atpile-Jugane, Ilze Sperga, Karaonhisake, Annele Slišāne, Anna Rancāne.

Mūziķi: KK “Upīte”, Unknow Artist”, “Trešais Ņūtona likums”, “Kei-Rei”, Dabasu Durovas”, Laimas muzikanti”un “100 debija”.

Mākslinieki viens par otru vairāk un vairāk ierāva latgaliskajā mājīguma atmosfērā līdz tam brīdim, kad sākās “uguņošana”.

Paldies visiem māksliniekiem. Paldiespar finansiālu atbalstu VKKF,LR Kultūras ministrijai, Latvijas nacionālajam kultūras centram un viļakas novada domei.

“Upītes uobeļduorzs”. Afiša.

Martā un novembrī sestdienās bibliotēkā noritēja lasīšanas maratons bērniem, kurā ar azartu piedalījās arī pieaugušie.

Foto: Lolita Spridzāne un Andris Slišāns

Svinējam vasaras saulgriežus, viesojās kosis “Balsis. Bibliotēkas telpās tika veikti ieraksti vīru dziesmām. Prezētējām vīru dziesmu disku “Padzīdam i...”. Mūs apmeklēja tūristi, notika kultūras darbiniekiem danču meistarklases, muzeju akreditācijas komisija pulcējās un veic pārrunas bibliotēkā.

LNB 3.PROF.Kval. līmenis.

Upītes bibliotēkas vadītāja: Lolita Spridzāne